

Ministerie van Buitenlandse Zaken

Aan de Voorzitter van de
Tweede Kamer der Staten-Generaal
Prinses Irenestraat 6
Den Haag

Ministerie van Buitenlandse Zaken

Rijnstraat 8
2515 XP Den Haag
Postbus 20061
Nederland

www.minbuza.nl

Onze referentie
BZ2628893

Uw referentie
2026Z11820

Bijlage(n)

-

Datum 25 september 2026
Betreft Beantwoording vragen van het lid Dassen (Volt) over ontmanteling van
oceanische monitoringsystemen

Geachte voorzitter

Hierbij bied ik u, mede namens de minister van Infrastructuur en Waterstaat en de minister van Klimaat en Groene Groei, de antwoorden aan op de schriftelijke vragen gesteld door het lid Dassen over de ontmanteling van oceanische monitoringsystemen. Deze vragen werden ingezonden op 3 juni 2026 met kenmerk 2026Z11820.

De minister van Buitenlandse Zaken,

T.B.W. Berendsen

Antwoorden van de minister van Buitenlandse Zaken, mede namens de ministers van Water en Infrastructuur en Klimaat en Groene Groei, op vragen van het lid Dassen (Volt) over ontmanteling van oceanische monitoringssystemen

Ministerie van Buitenlandse Zaken

Onze referentie
BZ2628893

Vraag 1

Bent u bekend met de berichten dat de regering-Trump voornemens is oceanische monitoringssystemen te ontmantelen, waaronder de systemen in de Irminger Zee die van cruciaal belang zijn voor het monitoren van de Atlantische Meridionale Omwentelingsstroming (AMOC)?¹

Antwoord

Ja. De aangekondigde ontmanteling van de betreffende monitoringssystemen heeft echter vooralsnog geen doorgang gevonden na aanneming van de *Saving the Ocean Observatories Initiative Act* in de Amerikaanse Senaat op 17 juni 2026.²

Vraag 2

Deelt u de opvatting dat de genoemde monitoringssystemen onmisbaar zijn voor wetenschappelijk onderzoek naar de AMOC, en dat ontmanteling ervan de betrouwbaarheid en nauwkeurigheid van AMOC-voorspellingen ernstig zou ondermijnen? Zo nee, waarom niet?

Antwoord

Ja, de monitoringssystemen zijn essentieel voor onderzoek naar de AMOC. De voorspellingen over de AMOC zijn onzeker, omdat de klimaatmodellen die voorspellingen doen uiteenlopende resultaten laten zien. Om deze onzekerheid te verkleinen moeten de modelresultaten vergeleken worden met de gegevens van monitoringssystemen.

Vraag 3

Hoe beoordeelt u het voornemen van de Amerikaanse overheid om deze monitoringssystemen te ontmantelen, en wat zijn de consequenties van het stoppen voor Nederland en Europa?

Antwoord

Deze ontmanteling is vooralsnog ingetrokken, zie ook antwoord 1. De consequenties zouden zijn dat Nederland en Europa minder goede voorspellingen kunnen doen over de AMOC en over de ingrijpende gevolgen voor het klimaat die een verandering van de AMOC zou veroorzaken. Daarom trekt Nederland, ook in EU-verband, op met gelijkgezinde landen om deze consequenties zoveel mogelijk te mitigeren. In dit kader zal met de Europese Commissie worden gesproken over monitoring van de AMOC in het licht van het recent gepubliceerde OceanEye: een strategie om het Europese oceaanobservatiesysteem te versterken.³

Vraag 4

¹ 1) NOS, 2 juni 2026, 'VS schrapt uniek meetnetwerk voor oceaan, wetenschappers vrezen meer bezuinigingen' (<https://nos.nl/artikel/2616907-vs-schrapt-uniek-meetnetwerk-voor-oceaan-wetenschappers-vrezen-meer-bezuinigingen>)

² [S.4822 - 119th Congress \(2025-2026\): Saving the OOI Act of 2026 | Congress.gov | Library of Congress](#)

³ [OceanEye: de oceanen beter observeren en beschermen - Europese Commissie](#)

Bent u bereid deze kwestie expliciet aan de orde te stellen in bilaterale contacten met de Verenigde Staten en daarbij de Nederlandse en Europese zorgen over het mogelijke verlies van onvervangbare wetenschappelijke kennis en meetdata kenbaar te maken? Zo nee, waarom niet?

Ministerie van Buitenlandse Zaken

Onze referentie
BZ2628893

Antwoord

Het kabinet kiest ervoor om het belang van de AMOC internationaal in multilateraal en EU-verband uit te dragen. De oceaan is bij uitstek een internationale aangelegenheid die veel landen aangaat. Het is daarom vooral impactvol om zaken in multilateraal en EU-verband te bespreken.

Vraag 5

Bent u bekend met de uitspraak van NIOZ-directeur Han Dolman dat de Amerikanen op het gebied van dit soort internationale wetenschappelijke projecten "een onbetrouwbare partner zijn geworden", en deelt u deze kwalificatie? Zo ja, welke gevolgen heeft dit voor de wetenschappelijke samenwerking met de VS op het gebied van klimaatonderzoek? Zo nee, waarom niet?

Antwoord

De federale overheid van de Verenigde Staten heeft ervoor gekozen om te bezuinigen op klimaatonderzoek. Het is daardoor mogelijk dat Amerikaanse bijdragen aan internationaal wetenschappelijk onderzoek op het gebied van klimaat geen doorgang kunnen vinden. Voor zover bekend loopt het merendeel van de internationale samenwerkingen met Amerikaanse wetenschappers echter door. In het licht van deze samenwerkingen deelt het kabinet deze kwalificatie niet.

Vraag 6

Bent u bereid te onderzoeken of het, in nationaal dan wel Europees verband, mogelijk is financiering beschikbaar te stellen teneinde de continuïteit van deze monitoringssystemen te waarborgen en ontmanteling ervan te voorkomen? Zo ja, op welke termijn en wijze? Zo nee, waarom niet?

Antwoord

Het kabinet bekijkt hoe de monitoring van de AMOC gewaarborgd kan worden, nationaal dan wel in EU-verband. Hierover vinden momenteel gesprekken tussen verschillende overheidsorganisaties en kennisinstituten plaats, maar dit moet afgewogen worden met andere nationale onderzoeks- en monitoringsprioriteiten. Tevens zal met de Europese Commissie gesproken worden over monitoring van de AMOC in het licht van het recent gepubliceerde OceanEye.

Vraag 7

Bent u bekend met het feit dat na 2028 nog geen financiering beschikbaar is voor de boeien van het NIOZ, en dat ook in Canada en het Verenigd Koninkrijk onderzoekers naarstig zoeken naar middelen om hun eigen meetnetwerken overeind te houden? Wat doet u om de continuïteit van de Nederlandse bijdrage aan dit mondiale meetnetwerk na 2028 veilig te stellen?

Antwoord

Ja, ik ben bekend met het signaal dat er nog geen financiering beschikbaar is. Zie verder vraag 6.

Vraag 8

Kunt u deze vragen een voor een beantwoorden en binnen de geldende termijn?

Antwoord:

Zie bovenstaande.